

Guðjón Sveinsson

Gamla Kaupfélagið og Stefánsstofa

Á vordögum 1991 hringdi síminn á skrifborðinu. Gamall Breiðdælingur, Heimir Þór Gíslason fyrrum skólastjóri á Staðarborg, var á línunni og lá greini-lega mikið á hjarta því að hann spurði formálalaust hvort ég vissi hvað væri að gerast á Breiðalsvík. Ég svaraði neitandi, mundi ekki eftir neinu sérstöku.

„Það á að fara að rífa gamla kaupfélagshúsið,“ svaraði hann. Ég sagði að það gæti ekki verið. Hann fullyrti að svo væri og spurði jafnframt hvort ekki væri áhugi í Breiðdal fyrir að varðveita þetta elsta og sögufrægasta hús plássins. Mig setti hljóðan. Ég hafði aldrei velt fyrir mér hver yrðu örlög hússins en fannst fráleitt að ætti að rífa það. Taldi að Kaupfélagið eða Samvinnuhreyfingin, brjóstvörn athafna- og menningarlífis í hinum dreifðum byggðum landsins, myndu nýta það. Samtali okkar Heimis lauk með því að ég sagðist skyldi athuga málið gaumgæfilega.

ÉG HRINGDI í sveitarstjórn og spurði hvort rétt væri að brjóta ætti niður gamla kaupfélags-húsið. Jú, það reyndist rétt. Það hafði verið samþykkt einróma í hreppsnefndinni. Ætlaði Sambandið að leggja fram kr. 400.000 til verks-ins.¹ Svo mörg voru þau orð, þurftu raunar ekki að vera fleiri til þess að ónotakennd hrísl-aðist niður hryggenglengjuna. Hamingjan sanna! Bara sjálf Samvinnuhreyfingin í fararbrotti að afmá húsið sem hýst hafði starfsemi þeirrar hreyfingar, beint og óbeint, í liðlega átta tugi ára. Petta voru launin. Slíkt mátti ekki gerast. Gömul hús hafa sál og metnaður hvers sveitar-félags er að varðveita þau sem mest gildi hafa. Petta fló um hug mér á fáeinum andartökum. Upphátt spurði ég sveitarstjórn hvort ekki mætti fresta aftökunni meðan ég kannaði hvort ekki væri áhugi hjá hinum almenna borgara að varðveita þennan menningararf. Tók hann því vel, l.s.g. Um kvöldið settumst við hjónin nið-ur og sömdum dreifibréf það sem birtist hér með greininni.

Dreifibréfið svo og hlutafjálistinn eru ódag-sett. Er það miður en ártalið 1991 er vitað með vissu. Við léturn ekki sitja við orðin tóm, heldur útbjuggum hlutafjárlista. Upphaf hans fer hér á eftir:

Hlutafjárlorð

Við undirrituð viljum stofna hlutafélag til að end-urbyggja gamla kaupfélagshúsið á Breiðalsvík, sem nú er í eigu SÍS og stendur til að rífa á næst-unni.

Með stofnun félags viljum við leggja okkar af mörkum til að varðveita sögulegar minjar. Marg-háttáða starfsemi má síðan hafa í húsinu og mun tíminn leiða í ljós, hvað helst kæmi til greina. Þó mætti láta sér detta í hug einhvers konar menning-arstarfsemi, svo sem byggðasafn í tengslum við ferðamannabjónustu og fleira.

Pess utan teljum við niðurrif þessa langelsta húss hreppsins verði sveitarfélagini til vanvirðu og talið sögulegt slys þá tímar líða.

Með þessi sjónarmið í huga leggjum við fram neð-anskráð hlutafé: ...

Undir þennan lista rituðu 36 einstaklingar sem vildu leggja fé í verkið. Var gert ráð fyrir að framlögin mætti greiða á þrem árum eftir að kominn væri skriður á málin. Fyrst var að eignast húsið. Nokkrir lofuðu vinnuframlagi. Var það metið að jöfnu við fjárframlög. Í lok síðasta árs, 2002, námu framlög 25 einstaklinga kr. 798.023 á verðlagi ársins 1993.

Með loforðum þessum hófst það verk sem enn stendur yfir og tekið hefur markvissa stefnu. Vík ég aftur til sumarsins 1991. Eftir að

Kaupfélagshúsið á Breiðalsvík í upphafi 20. aldar.

Ljós. Ólafur Oddsson.

Guðjón Sveinsson
rithófundur
á Breiðalsvík.

hafa gengið frá ofanskráðum formála lögðum við hjónin land undir fót og gengum með listann fyrir hvers manns dyr í þorpinu. Var okkur vel tekið en þáttakan ekki alveg í takti við móttökurnar. Fólk fann þessu framtaki helst til foráttu að húsið væri að hruni komið, arfa-fúið og orðið hættulegt umhverfi sínu. Sögðum við að stefna væntanlegs félags væri að spryrna við fótum og snúa þeirri þróun við. En margir sátu við sinn keip. Þá uppgötvoðum við hjónin að gegndarlaus, neikvæður áróður gegn endurbyggingu Gamla Kaupfélagsins hafði staðið mun lengur en okkur grunaði. Við héldum samt göngu okkar áfram. Góð orð annarra og fjárfamlög héldu okkur uppréttum. Það er skemmt frá að segja að eftir vel heppnaða göngu um þorpið strukum við sveita af nefi og hugsuðum framhaldið. Varð að ráði að við hringdum á hvern bæ í sveitinni, gerðum grein fyrir erindi okkar og buðumst til að líta við hjá þeim er vildu. Þeir sem ekki höfðu áhuga voru úr leik. Niðurstaða þessarar könnunar var jákvæð og kallaði á framhald aðgerða.

Jafnframt þessu hafði ég samband við Guðrún Kristinsdóttur, er þá var minjavörður á Egilsstöðum, og spurði hana ráða. Bauð hún mér að tala við Hjörleif Stefánsson arkitekt, sem þá var framkvæmdastjóri Húsafríðunarnefndar, og fá hann til að líta á allan grottafúa gamla kaupfélagshússins. Hjörleifur var þessa daga með annan fótinn hér fyrir austan og fylgdist

grannt með framvindu Löngubúðar á Djúpvogi. Vonuðum við að sú uppbygging myndi hleypa ferskum straumi í salartötur Breiðdæla. Hjörleifur kom hingað. Ég var ekki heima við en frétti frá Guðrún að Hjörleifur hefði gefið út þann úrskurð að allir máttarviðir „Gamla Kaupfélagsins“ væru ófúnir enda stæði það ekki jafn kórrétt á grunni ef svo væri ekki. Taldi hann engan vafa leika á að varðveita bæri húsið. Það hefði bæði menningar- og sögulegt gildi fyrir byggðarlagið. Við þennan úrskurð var ákveðið að hafa samband við eigendur hússins og óska eftir að fá eignarhald á því. Ef það tækist yrði stofnað formlegt félag um varðveislu hússins. Í þessu var Guðrún Kristinsdóttir okkur innan handar. Eiga Breiðdælir, ekki síst komandi kynslóðir, henni mikil upp að unna. Strax tók til starfa áhugamannahópur um varðveislu „Gamla Kaupfélagsins“. Í forsvari voru: Guðjón Sveinsson, sem var talsmaður hópsins, Snjólfur Gíslason og Randver Elisson.

Þann 27. apríl 1995 var að frumkvæði Guðrúnar Kristinsdóttur boðað til fundar á Hótel Bláfelli. Í fylgd Guðrúnar var Magnús Skúlason sem tekið hafði við starfi Hjörleifs Stefánssonar. Í upphafi fundarins kynnti ég bréf sem „áhugamannahópurinn“ hafði ritað stjórnum Kaupfélags Stöðfirðinga þess efnis hvort Kaupfélagið vildi afhenda til eignar gamla kaupfélagshúsið áhugamannahópi þeim er vildi endurbyggja það. Svarbréf stjórnar kaupfélagsins hljóðar svo:

ÁSKORUN TIL BREIÐDÆLA

EINS OG FLESTUM mun kunnugt stendur til nú á næstunni að rífa gamla kaupfélagshúsið hér á Breiðdalsvík. Þetta finnst okkur og fleirum ótækt og viljum stuðla að uppbyggingu hússins með stofnun hlutafélags. Eru fyrstu drög að þeirri stofnun í mótnum af þeim er vilja bjarga þessu húsi frá glötun. Má þar nefna Heimi Þór Gíslason. Hefur hann gefið hlutafjároforð upp á eitthundrað þúsund krónur.

Það er lauslega áætlað af arkitekt Þjóðminjasafnsins að fullnaðar viðgerð utanhúss verði um 3.000.000 króna. Með þrautseigju og hæfilegri ágengni má ætla að úr opinberum sjóðum, svo sem Húsafríðunar-sjóði, Þjóðhátiðarsjóði o. fl. náist helmingur þeirrar fjárhæðar. Þá vantar eina og hálfu milljón sem við viljum ná inn sem hlutafé. Skoðum það dæmi duggunarlítið. Ef öll heimili í sveitarfélaginu tækju þátt í þessum björgunaraðgerðum, yrði framlag hvers heimilis innan við tuttugu þúsund krónur sem greiða mætti á þrem árum.

Gamla kaupfélagshúsið var reist 1906 af fyrsta kaupfélaginu hér sem stofnað var 1903. Er það því lang-elsta húsið í hreppnum og hefur ótvíraett, sögulegt gildi. Þar fyrir utan er þetta stílhreint hús sem sómir sér vel. Okkur finnst eins og Breiðdalsvík yrði sem „neflaus ásýnd“ ef það hyrfi. Eftir endurbyggingu mætti vel hugsa sér að þar yrði byggðasafn og e.t.v. einhver menningarmiðstöð eða aðalbækistöð Breiðdals-hrepps. Fleira kæmi til greina. Fyrstu skrefin eru að bjarga ytra byrðinu, síðan koma dagar og ráð.

Það er eindregin ósk og áskorun okkar, sem að þessum málum hafa unnið, að Breiðdælir sýni nú metnado og myndarskap við að bjarga þessum menningarverðmætum frá glötun. Við erum ekki í minnsta vafa, að það gleður komandi kynslóðir.

A næstu dögum munum við ganga í hús til að safna hlutafé. Veltið þessum málum fyrir ykkur á meðan og við erum sannfærð um, að niðurstaða ykkar verður jákvæð. Þá er ykkur velkomið að hringja í síma 56633 ef þið viljið fá frekari upplýsingar.

Sjáumst!

Jóhanna Sigurðardóttir (sign)
Guðjón Sveinsson (sign)
Mánabergi

Áhugahópur um verndun „Gamla Kaupfélagsins“ b. t. Guðjóns Sveinssonar, Ásvegi, 760 Breiðdalsvík.

Stjórn KSF Samþykkið að áhugahópur á Breiðdalsvík c/o Guðjón Sveinsson geti fengið gamla kaupfélagshúsið afsalað í sínar hendur til varðveislu með því skilyrði að húsið verði fjarlægt af núverandi lóð eigi síðar en 1. júní 1995.

Skriflegt svar óskast fyrir 10. apríl 1995.

F. h. stjórnar Kaupfélags Stöðfirðinga,
Jón Bjarni Baldursson, kaupfélagsstjóri (sign).

Þessu bréfi hafði verið svarað með bréfi dagsettu 6. apríl. Þar kom fram að Áhugahópur um verndun gamla kaupfélagshússins felldi sig við skilyrði KSF og „væntir að stjórn KSF útbúi afsal fyrir afhendingu Gamla Kaupfélagsins“.

Eftir kynningu bréfanna var rætt um flutning hússins. Meirihluti fundarmanna var því andvígur. Guðrún var sammála þeim hópi. Taldi húsið hafa mest gildi „þar sem það stendur og sé vel staðsett. Hins vegar verði að ganga að afarkostum Kaupfélagsins og Sláturnhússins“. Þau sjónarmið komu fram hjá þessum aðilum, að húsið þrengdi að starfsemi sláturnhússins. „Guðjón segir að annaðhvort verði að ganga að skilmálum Kaupfélagsins eða að láta rífa húsið,“ segir í fundargerð. Síðan lagði hann til að nú bæri að stofna formlegt félag með þeim tilgangi „að taka við húsinu, endurbyggja það í sem mest upprunalegum stíl í samráði við Húsafríðunarnefnd og varðveita það,“ segir í fundargerð. Var þetta samþykkt.

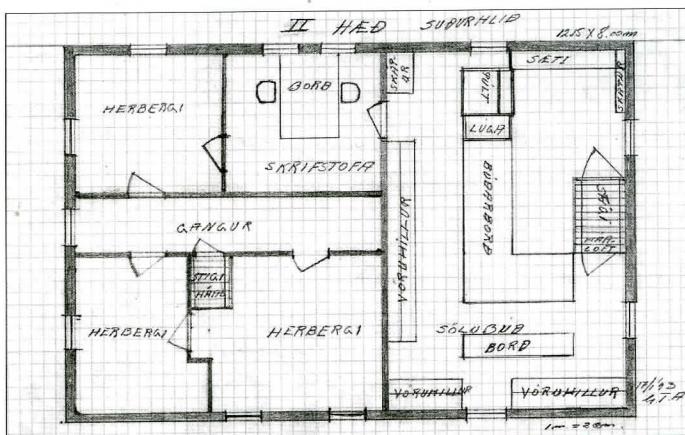
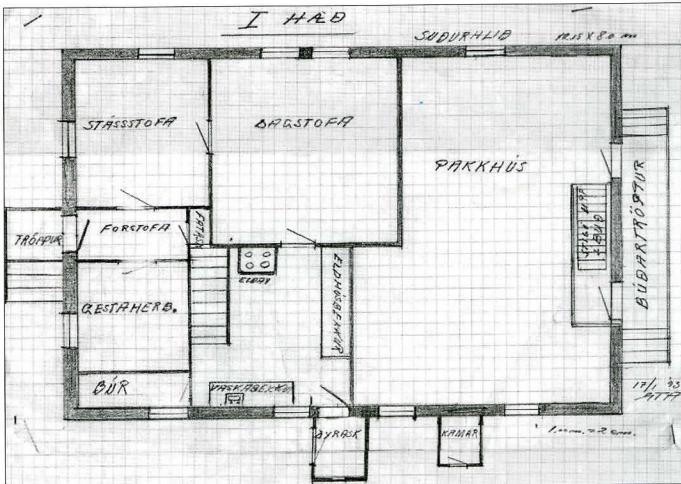
Skráðir stofnfélagar urðu alls seytján. Fundargerðinni lýkur svo: „Stjórn falið að skipta með sér verkum og semja drög að samþykktum fyrir félagið og leggja fyrir félagsfund.“ Voru talsmenn áhugahópsins látnir starfa áfram. Þessa fyrstu fundargerð ritaði Rúnar Björgvinsson sem ári aður hafði verið ráðinn sveitarstjóri Breiðdalshrepps. Á fundinum lá kaupsamningur fyrir. Var hann undirritaður í fundarlok. Þar kemur fram að kaupverðið er „kr. 0“ en flytja beri húsið af lóðinni „eigi síðar en 15. júní 1995.“ Þetta ákvæði hefur aldrei komist til framkvæmda. Stendur því „Gamla Kaupfélagið“ kórrétt á sínum upphaflega grunni, eftirkomendum þessarar sveitar til gleði. Afsal var síðan undirritað þann 1. júní 1995. Undir það rita Jón Bjarni Baldursson kaupfélagsstjóri og Bjarni Gíslason, stjórnarformaður KSF, af hálfu eigenda, Guðjón Sveinsson, Snjólfur Gíslason og Randver Elisson af hálfu áhugahópsins. Ekki létt stjórnin deigan síga, hélt fund 2. maí. Þar var samþykkt að sækja um lóð undir „Gamla Kaupfélagið“ að Sæbergi 3.

Framhaldsaðalfundurinn var síðan haldinn í Grunnskóla Breiðdalshrepps 9. maí sama ár. Enn var Guðrún Kristinsdóttir mætt og fór yfir ýmsa þætti málsins. Kynnt var kostnaðaráætlun við endurbyggingu hússins að utan. Var hún unnin af bráðabirgðastjórninni í samráði við Magnús Skúlason og hljóðaði upp á kr. 7.200.000. Á þessum fundi voru lög félagsins

Armur grófunnar
reiðubúinn.
Í upphafi ársins
1995 var samið
við vertaka og
björgunarsveit
um að rífa húsið.

Ljósm. Björgvin
Heiðar Þórðarson.

Stendur því
„Gamla Kaupfélagið“ kórrétt
á sínum upphaflega grunni,
eftirkomendum þessarar sveitar til
gleði.

Teikningar Guðmundar T. Arasonar af 1. og 2. hæð kaupfélags-hú�ins. samþykkt. Fyrsta grein laganna hljóðar svo: „Heiti félagsins er GAMLA KAUPFÉLAGIÐ ... Fyrsta stjórn í hinu formlega félagi: Formaður Guðjón Sveinsson og meðstjórnendur Elín Traustadóttir og Snjólfur Gíslason“.

Saga hússins

Mér sýnist að best sé að gera örlitla grein fyrir þessu húsi, sögulegu og menningarlegu gildi þess. Gamla kaupfélagshúsið á Breiðdalsvík var reist haustið 1906 við botn Selnesbótar eftir að eldra hús Kaupfélags Breiðdælinga (stofnað 1903) sem stóð austan áðurnefndrar bótar, brann aðfaranótt 20. maí 1906. Yfirsmiður nýja hússins var Ari Brynjólfsson, bóni, oddviti, smiður og alpingismaður á Þverhamri í Breiðdal.

Á þessum tæpu hundrað árum hefur margt drifið á daga þessa húss, svo sem vænta má, þótt starfsemin hafi fyrst og fremst og lengst af verið verslunarrekstur.

Á þessum tæpu hundrað árum hefur margt drifið á daga þessa húss, svo sem vænta má, þótt starfsemin hafi fyrst og fremst og lengst af verið verslunarrekstur. Árið 1910 keypti hlutafélagið Framtíðin á Seyðisfirði húsið, eftir að

þetta fyrsta kaupfélag Breiðdælinga varð gjaldþrota. Rak Framtíðin þar verslun til ársins 1921. Þá tóku Hinar sameinuðu íslensku verslanir við rekstrinum en Framtíðin var einn stofnenda þeirrar verslunarsamsteypu. Rak það félag verslun í húsinu til ársins 1924. Sama ár kaupir nýtt kaupfélag á Breiðdalsvík (kaupfélag nr. 2, stofnað 1920) húsið og rak þar verslun til ársins 1955, þá orðið deild í Kaupfélagi Stöðfirðinga, frá 1937. Frá upphafi var íbúð í húsinu, fyrst kaupfélagsstjóra, síðar útibússtjóra. Síðast bjó þar framkvæmdastjóri Hraðfrystihúss Breiðdælinga, Pétur Sigurðsson, til ársins 1965 en Kaupfélagið var langstærsti hluthafi þess félags. Eftir það var húsið til ýmissa nota, svo sem vörugeymsla, mótnueytí fiskverka- og sláturhússfólks og undir lokin verbúð, rekin af Hraðfrystihúsi Breiðdæla hf. Veturinn 1965–1966 var þrem yngstu bekkjum barna í þorpini kennt þar. Svo er það vorið 1991 að gröfumarmur tók að róta við þessu gamla, sögufræga húsi en áðurnefndur áhugamannahópur afstýrði þeim voða.

Næstu ár eftir stofnunum voru fremur tilindalítil á yfirborðinu. Árlega var sótt um styrk til Húsafríðunarnefndar og Þjóðhátiðarsjóðs. Gekk þokkalega með fyrrnefnda sjóðinn en höfnun var hjá þeim síðari þar til á síðasta ári. Einnig hófst innköllun „hlutafjár“. Gekk hún vel. Að vísu höfðu nokkrir flust brott, aðrir hætt þátttöku, að minnsta kosti um sinn. Árið 1996 var samþykkt á stjórnarfundi að mala húsið utan. Yrði ásýnd þess öllu betri sjónrænt séð. „Samþykkt var að húsið verði í hvítum lit og þak og gluggar í rauðum.“ Þá er samþykkt að ráða Ingólf Arnarson smið til að taka að sér endurgerð hússins. Einhverra hluta vegna tók hann aldrei til starfa. En á árinu 1997 gerði Björn Björgvinsson, húsamíðameistari á Breiðdalsvík, félaginu tilboð þess efnis að fullgera „Gamla Kaupfélagið“ að utan, gegn því að fá aðstöðu fyrir trésmíðavel þar í tvö ár. Var á þetta fallist í samráði við Húsafríðunarnefnd. Þetta sama ár voru smíðaðir gluggar og hurðir samkvæmt tilboði frá Árna Sigtryggssyni og Gunnari H. Emilssyni búsettum í Hafnarfirði. Var vinna þeirra og samþykkt af Húsafríðunarnefnd enda höfðu mennirnir ádur unnið fyrir nefndina, t. d. við Löngubúð á Djúpavogi. Rétt er að geta þess að ekki má reka nagla né bora gat við endurbýggingu slíkra húsa án samþykksis.

Húsafriðunarnefndar. Gerist slíkt hefur fólk fyrirgert rétti sínum til styrkveitinga frá nefndinni.

Á þessum árum, raunar frá fyrstu tíð, velti fólk fyrir sér hver notkun hússins yrði að endurbyggingu lokinni. Í því sambandi er rétt að geta þess að endurbygging hússins er í svonefndum B - flokki. Ræddar voru ýmsar hugmyndir, einkum í samhengi við ferðaþjónustu. Svo gerist það einhværn tímann á árinu 1997 eða 1998 að Jóhanna Sigurðardóttir í Máanabergi stingur upp á að komið verði þar á fót starfsemi sem héldi á lofti minningu dr. Stefáns Einarssonar prfessors. Féll hugmyndin strax í frjóa jörð og var þegar farið að tala um Stefánsstofu.

Stefán Einarsson

Hver var þá þessi Stefán? verður kannski mörgum á að spryja, einkum yngra fólk. Skal leitast við að svara því í stuttu máli en í síðasta tölublaði *Glettings* birtist ýtarleg grein um Stefán eftir Sjöfn Kristjánsdóttur handritavörð.

Stefán Einarsson var fæddur á Höskuldsstöðum í Breiðdal þann 9. júní 1897. Hann var einn lærðasti Íslendingur í íslenskri hljóðfræði, bókmennum og bókfræðum. Hann lést 1972 og er dufteski hans varðveitt í heimagrafreit á Höskuldsstöðum, ásamt dufteski fyrri konu hans,

Margarethe Schwarzenberg sem var eistnesk. Þar hvíla og foreldrar hans og systir, Aðalheiður, er lést úr berklum á seytjanda aldursári. Stefán var prfessor við Johns Hopkins háskólan í Baltimore í Bandaríkjunum 1927–1962.

Eftir lestur greinar Sjafnar lýkst vonandi upp fyrir folki hvað við í Gamla Kaupfélaginu stefnum m.-a. að. Við erum komin í gott og náið samstarf við erflingja Stefáns. Eru þeir afar hrifnir af hugmyndinni að Stefánsstofu og vilja leggja sitt af mörkum til þess að hún geti orðið að veruleika. Þeir telja að hvergi sé minning þessa hógláta fræðimanns betur varðveitt en í hans heimasveit.

Sumarið 2002 vann Páll Baldursson sagnfræðingur á Breiðdalsvík við að gera skrá yfir gögn og muni Stefáns. Í greinargerð hans kemur fram að fjöldi bóka og greina eftir Stefán er vel á sjötta hundrað. Einnig kemur þar fram að á Stofnun Árna Magnússonar eru varðveittar segulbandsupptökur er Stefán tók upp sumurin 1954 og 1957. Þar eru varðveittar raddir látinna Breiðdaelinga og annarra Austfirðinga. Efnið er í flutningi um ein og hálf klukkustund. Talsvert er til af persónulegum munum Stefáns, svo sem húsgögnum, málverkum og fleiru. Þá má geta þess að Stefán var og liðtækur teiknari. Eru varðveittar nokkrar teikningar eftir hann. Pessir munir eru flestir í Reykjavík. Eitt-

Kaupfélagshúsið og bryggjan við það um 1947.

Ljósm. Birgir Einarsson.

Unnið við frágang á þaki haustið 2002.
Málningu glugga og hurða lokíð.

Ljósm. Páll Baldursson.

Það er markmið
okkar í Gamla
Kaupfélagini að
hægt verði að
opna húsið
formlega á árinu
2006. Þá eru
100 ár liðin frá
byggingu þess.

hvað mun vera til í Baltimore, t.d. píanó. Ferðakoffort Stefáns er komið austur. Má þar finna margt fróðlegt, þar á meðal skipunarbréf þar sem Stefán er settur ræðismaður Íslands í Baltimore, undirritað af Bandaríkjaforsetum, fyrst Franklin D. Roosevelt og endurnýjað af Harry S. Truman. Í tengslum við Stefánsstofu verður lítil íbúð fyrir þá er vilja kynna sér störf Stefáns og afrakstur þeirra. Stefnt verður að því að koma eins miklum upplýsingum og kostur er um Stefán og verk hans í tölvu sem yrði staðsett í Stefánsstofu.

Hlutverk hússins

Gerð skal örlítil grein fyrir gerð þessa umrædda húss. Þetta er járnvarið timburhús og hefur líklega komið tilhöggið frá Noregi en það á eftir að skoðast nánar. Það er að grunnfleti um 96 m² á tveim hæðum með manngengu risi og kjallara. Þetta er því býsna myndarlegt hús. Á aðalfundinum vorið 2001 var samþykkt að stefna að ákveðnu marki varðandi væntanlega starfsemi þessa húss. Ég hef þegar nefnt Stefánsstofu. Skal nú gerð grein fyrir öðrum þáttum.

Gert er ráð fyrir að á efri hæðinni verði verslunin endurbyggð. Til er teikning af krambúðinni, gerð af Birni Kristleifssyni, arkitekt á Egilsstöðum, eftir fyrirsögn Guðmundar T. Arasonar (f. 28.02.1923, d. 11.11.2001). Hann ólst upp í húsinu frá frumbernsku. Starfaði síðan við verslunina í hart nær hálfá öld, fyrst sem afgreiðslumaður og síðar útibússtjóri Breiðdalsdeildar kaupfélagsins í rúm 30 ár. Er þetta framlag hans til menningar í Breiðdal ómetanlegt.

Meining okkar „Kaupfélagsmanna“ er að fá félagasamtök til að reka þar ferðamannaverslun sem jafnframt yrði safn eða sýnishorn verslunar í Breiðdal í upphafi 20. aldar og fram yfir miðja öldina.

Jarðhæðin er hugsuð sem einn salur að mestu. Verði hann nýttur til margs konar menningarstarfseimi, svo sem málverkasýninga, söng- og tónleikahalds fyrir minni hópa, til fyrilestra, myndasýninga og annarra álíka samkomu. Þar verði jafnframt aðstaða til kaffiveitinga. Í kjallara verður væntanlega komið fyrir fágætu steinasafni sem Björgólfur Jónsson, bóndi í Tungufelli (f. 28.10.1919, d. 22.03.2001), safnaði af stakri natni og eljusemi í mörg ár. Hjörleifur Guttormsson segir um þetta í ferðafélagsbók sinni *Austfirðir frá Álfatíflir til Fáskrúðsfjarðar*, 2002, bls. 204:

„Björgólfur í Tungufelli, kvæntur Valborgu Guðmundsdóttur frá Eyjólfss töðum á Fossárdal, gerðist ötull steinasafnari með aðstoð konu sinnar og er safn þeirra í fremstu röð einkasafna á landinu.“

Með þessa stefnumótun knúðum við dyra hjá hinu háa Alþingi Íslendinga og fórum fram á fjárveitingu til þessara verka. Okkur varð þokkalega ágengt og fengum á því herrans ári 2002 tvær milljónir króna til framkvæmda. Þá úthlutaði Eignarhaldsfélag Brunabótafélags Íslands félaginu styrk að upphæð kr. 400.000, Menningarráð Austurlands kr. 200.000, og Þjóðhátiðasjóður annarri eins upphæð. Og nú nýlega lagði Hákon Hansson dýralæknir félaginu til kr. 100.000. Ber að þakka þennan stuðning svo og það fé er frumkvöðlarnir lögðu af mörkum. Við fjárlagaafgreiðslu í desember sl. var okkur „kaupfélagsmönnum“ veitt fjárveiting kr. 5.000.000. Greinilega þyngist straumurinn fram að ósi.

Það er markmið okkar í Gamla Kaupfélagini að hægt verði að opna húsið formlega á árinu 2006. Þá eru 100 ár liðin frá byggingu þess. Það er trú okkar að menn og máttarvöld verði okkur samstiga svo að það markmið náist.

Tilvísanir

¹ Rétt er að geta þess að eftir að áhugamannahópurinn eignaðist „Gamla Kaupfélagið“ var Sambandið tilbúið að láta þessa fjárrupphæð renna til uppbryggunarinnar. Ekki hefur það orðið enn, kannski vegna þess að teygst hefur á verkinu.